

TARTU ÜLIKOOL

loodusmuuseum ja
botaanikaaed

Tartu Ülikooli loodusmuuseum
Vanemuise tn 46, Tartu

Tartu Ülikooli botaanikaaed
Lai tn 38, Tartu

Programmide info ja tellimine
Koduleht: natmuseum.ut.ee
E-post: natmuseum.haridus@ut.ee
Telefon: 737 6076

TÜ LOODUSMUUSEUM

ÕPPEPROGRAMMI KIRJELDUS

LOOMADE LIIKUMINE 1

Õppeprogrammi eesmärk: Õppida tundma loomi läbi nende erinevate liikumisviiside (kalad ja uimed, veeimetajad ja loivad, linnud ja tiivad, erinevad imetajate liikumisviisid, putukad ja katte- ning lennutiivad).

Õppeprogrammi lühitutvustus

Mängulisemate elementidega programm, kus uuritakse ja arutatakse loomade erinevate liikumisvõimaluste üle. Õpilased uudistavad lähemalt elevanti jalaluid ja uurivad, mis on gekode nn supervõime. Lisaks panevad õpilased proovile jäljendamisoskused, võisteldakse kõige parema kilpkonna valimistes ja tehakse muud lõbusat.

Õppeprogrammi kestus: 2 akadeemilist tundi (2 x 45 min)

Õppeprogrammi toimumise aeg: aastaringselt

Õppeprogrammi toimumise koht: TÜ loodusmuuseum

Sihtrühm: 1.–3. klass

Keel: eesti

Grupi suurus: kuni 25 õpilast ja õpetaja(d)

Õppeprogrammi läbiviija: loodusmuuseumi juhendaja Elen Kontkar või Kersti Kihno

Õppeprogrammi pakkuja: Tartu Ülikooli loodusmuuseum, Tartu, Vanemuise 46, Tartu

Info ja tellimine: koduleht natmuseum.ut.ee; e-post natmuseum.haridus@ut.ee; telefon 737 6076.

Lisainfo

TÜ loodusmuuseumis on tänapäevane õpikeskkond, uued õppeklassid ja uudne püsiekspositsioon, muuseumihoones on lift, trepid ja välistreppide kõrval sissepääsuks ka kaldtee. Õpetajal palume registreerumisel teavitada muuseumi teabespetsialisti või juhendajat grupi erisustest (näiteks erivajadusega õpilased jm) ja soovidest, koostöös kooliga täpsustame programmi võimalused.

Programmiks vajalikud õppevahendid annab juhendaja, õppevahendid on arvestatud rühmatöök. Täpsem lisainfo saadetakse õpetajale registreerumisel.

Õppeprogrammi kirjeldus

Ajakava (2 x 45 min)

1. Loomade liikumise teemaline tutvustus muuseumi ekspositsioonis ja jooksev arutelu. 45 min
  2. Aktiivülesanne rühmatööna – loomajälgede määramine. 15 min
  3. Aktiivülesanne – loomade liikumise jäljendamine, teistele esinemine. Kokkuvõte. 15 min
  4. Aktiivülesanne – liikumisega seotud võistlused. 15 min
- (Ajakava on hinnanguline, iga grupi puhul võivad asjad nihkuda.)

Õppeprogrammi sisu ja tegevuste kirjeldused

1. Loomade liikumise teemaline tutvustus muuseumi ekspositsioonis ja jooksev arutelu – kuidas loomad liiguvad, missugused erinevad jäsemed on loomadel (näiteks hüljestel loivad, lindude tiivad, kalade uimed ...).
2. Aktiivülesanne rühmatööna: lihtsamate imetajate jälgede iseseisev määramine lihtsustatud määramislehtede abil.
3. Aktiivülesanne: loomade liikumise jäljendamine. Juhuslikkuse alusel saavad õpilased loomapildid, mille liikumist või kehakeelt saavad nad ette mängida ning teistel jagub põnevust ära arvamiseks. Loovuse ja julguse arendamine, võtab veidi räägitut kokku.
4. Aktiivülesanne: liikumisega seotud võistlused. Loomade liikumist jäljendades tuleb (vastavalt mängu eripäradele) olla kas kõige kiirem või kõige aeglasem.

Õppeprogrammi läbiviimiseks vajalikud õppematerjalid ja vahendid

Õppevahendite hulka kuuluvad töölehed ja jäljemäärarjad, pliiatsid, muuseumiekspositsioon ning mängude jaoks tarvilikud asjad. Õppevahendid ja materjalid võtab kaasa programmi juhendaja.

Juhendajad

Loodusmuuseumi juhendaja Elen Kontkar.

Haridus. TÜ bioloogia MSc, pedagoogika kursus.

Kogemus. Töötanud Tapa Gümnaasiumis bioloogiaõpetajana ning loodusringi juhendajana (2012–2013) ja TÜ loodusmuuseumis alates 2016. a loodushariduse giid ja õppeprogrammide juhendaja, üritused.

Loodusmuuseumi juhendaja Kersti Kihno.

Haridus. TÜ bioloog, bioloogia-keemia õpetaja, MSc geoökoloogia.

Kogemus. Töötanud TÜ ökoloogia- ja maateaduste instituudis (2007– 2016) ja TÜ loodusmuuseumis giid alates 2018. a.

Õpetaja roll

Ootame õpetajalt koostöövalmidust ja aktiivset osalemist programmi tegevustes koos õpilastega.

Ohutus ja selle tagamine

Õppekeskkond TÜ loodusmuuseumis ja botaanikaaias on tänapäevane, turvaline ja ohutu. Programmide (sh ka väliprogrammi alguses) tutvustab juhendaja grupile programmi kava ja reegleid (sh ohutust) ning juhendaja koos õpetajaga jälgib nendest kinnipidamist.

Tagasiside

Tagasiside küsitakse õpetajalt kirjalikult programmi lõpus.

Teaduspõhisus ja seosed

Programmid lähtuvad teaduslikust maailmavaatest.

Programmides käsitletakse vastavalt teemale ja tegevustele seostatult loodus-, kultuuri-, sotsiaalset ja majanduslikku keskkonda. Programmi tulemusena praktiliste tegevuste ja uute kogemuste kaudu suureneb õpilaste keskkonnateadlikkus ja kujunevad säästva eluviisi harjumused ning hoiakud. Loomadega lähemalt tutvudes tekib nende ja looduse vastu suurem huvi ning lugupidamine.

Programmi tulemused

Õpilased oskavad eristada mõningate lihtsamate loomade jalajälgi, saavad aru, mille abil ja kuidas loomad liiguvad, oskavad loomi eristada ja jäljendada.

Seosed riikliku õppekavaga (ainekavade ja/või üldpädevuste ja/või läbivate teemadega):

Õpilane:

- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- käitub loodust hoidvalt;
- kirjeldab loomade välisehitust, seostab seda elukeskkonnaga;
- eristab loomi liikumisvõime järgi;
- tutvub loomade mitmekesisusega.